

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
egész évre - - 12 korona.
fél évre - - 6 "
negyed évre - - 3 "
Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.
Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többzori hirdetés árkedvezményben részesül.
Nyílttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
milliméter-árszabás szerint a
Leopold Gyula
Videki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

A kérdések kérdése.

(Folytatás.)

Mindenekelőtt egy fogalom-zavart kell eloszlatozunk. A világgá röpített jelszó rendszeren így hangzik: „Általános, községenkinti, titkos választói jog”. Pedig ez így egyszerűen képtelenség. Mert itt a sok díszítő jelző közül csak az „általános” szónak van némi értelme. Ez a választói „jog” azonban nem lehet sem titkos, sem községenkinti; amennyiben titkos és községenkinti csak a „szavazás” lehet. Így a népszerű jelszó helyes alakja ez volna: általános választói jog, községenkinti titkos szavazással.

De végezzünk előbb a függelékekkel.

A községenkinti szavazás alatt mindenki azt érti, hogy a szavazók minden egyes községben külön működő szavazóbizottság előtt adnak le szavazatukat. Van pedig Magyarországon 12,605 község; tehát ugyanannyi szavazatszedő küldöttség lenne az országban. Ismerjük, hogy mennyi nehézséggel jár a mostani rendszer mellett is olyan szavazatszedő küldöttségek összeállítása, amelyeknek kifogástalan pártatlansága kezeskedjék a választás tisztasága iránt. Pedig a mai rendszer mellett a pártoknak módjukban áll szavazóikat összetartva együtt vinni az urna elé, ahol a pártok legzemesebbjéi, mint

bizalmi férfiak, öröködnék fölött, hogy a szavazatok helyesen vétessenek a jegyzőkönyvbe. És mégis az emberi önzés, a furfang és lelkiismeretlenség ezer meg ezer módját találta ki, hogy a választók igazi akarata kifejezésre ne jussön. Mit képzelnek az új eszme apostolai: talán jobban, igazabban fog érvényesülni a nép akarata, ha 413 helyett 12,605 ilyen küldöttség elé viszik szavazni? Ezer és ezer helyen a pártok nem gyakorolhatnak oly hathatós ellenőrzést, mint ma gyakorolnak. Pedig minél több a bizottság, annál könnyebben kerülhetnek bele olyan alakok, akik fokozottabb ellenőrzésre szorulnak. Micsoda bizottságokat lehetne összeállítani ott, ahol a pap egyik, a tanító a másik községben laknak, a jegyzőt pedig hegyek, völgyek választják el a községtől. És még ha a tanító is jobban szánt ekevel mint tollal? S ahol legjobban a korcsmáros tud írni. Az is inkább duplán ír, ha ír. A községenkinti választás nálunk tehát napjainkban még képtelenség. Az csak a budapesti szocialdemokraták jelszavát diszitheti. De anyai alkalmat adna a visszaélésre, hogy az így egybegyűlt országgyűlés öt év alatt sem tudná tisztába hozni, melyik tagja van helyesen megválasztva, melyik nincs?

Nincs azonban kizárva, hogy a mostani rendszeren tágítsunk és középutat keressünk

a tulságos központosítás és a teljes szétesés közt. Középutnak kínálkozik szavazókörök felállítása. A mostani nagyobb választókerületek 3-4 szavazókörre osztatnának, ahol a szavazás történnék. Így mindenkire megkönnyítettnek a szavazási hely megközelítése; a választás lefolyása is gyorsabb lenne a mainál és mégsem lennének a választók ellenőrzés nélküli visszaéléseknek kiszolgáltatva.

A titkos szavazás ellen szintén nyomós érveket lehet felhozni; bár ez nem olyan lehetetlenség, mint a községenkinti szavazás. Igaz, hogy a nyílt szavazásnak nagy hátránya, hogy meglehetősen tért nyit a befolyásolásnak. Ezelőtt a szavazás után vajmi gyakran következtek zaklatások, kellemetlenségek, bosszantások és megkárosítások. Ezek mind a nyílt szavazás következményei. Mindezek azonban elenyésző csekélység számba mennek ahhoz a veszélyhez képest, amely a titkos szavazás nyomán ma Magyarországon fakadna, még ha el is tekintünk attól, hogy a magyar jellem az egyenességet, a nyíltságot szereti.

Előre bocsátom, hogy általános választói jogról beszélek úgy, ahogy azt az elv magával hozza, tehát minden írás-olvasási kényszer nélkül. Mert ha azt mondom, hogy az írástudatlanok nem szavaznak; hát akkor azzal az egy nem szócskával az általános

TÁRCZA.

Titkári jelentés.

a „nagyenyedi protestáns nők szegényeket és betegeket segélyező egyesülete” 1907. évi működéséről.

Az egyesület 1908. márczius 22 én tartott közgyűlésén felolvasta: J a n c s ó S á n d o r titkár.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Egyesületünk működése első ciklusának zárópontjára érkezett. Három, jobban mondva három és félevesi munkálkodás után megálló pontra jutottunk, s az a tisztikar és választmány, mely a közgyűlés bizalmából, a kezdet stádiumában, bizonyos nemű aggályok, de mindenesetre sikerrel biztató remények között 1904. június 5-én munkára: a szeretet áldásos munkájára vetette volt kezét, itt áll, hogy beszámoljon azon első ciklusban kifejlesztett működéséről, mely a kezdet időpontjában csak gyenge szárnypróbálgatásnak látszott, most pedig kétséget kizárólag beigazolt tényé vált, hogy a szeretet melegtől kölcsönzött erőnél fogva határozott célra irányuló, biztos és áldásos munka volt!

Hogy ez igaz, arról bárkit meggyőzhetnek eddigi közgyűléseinken elhangzott részletes

jelentéseink, s egyesületünk rövid, de örövendetes eseményekben gazdag története. Akinek látása elfogultságtól megvesztegetve nincs és a mai megálló pontról visszatekint a megtett utra: azt látja, hogy a munkánk a szó legnemesebb értelmében vett keresztény szocializmus munkája volt, a krisztusi, — önzés, válogatás és megkülönböztetés nélküli — szeretet melegtől áthatva. Ha pedig előre néz, lehetetlen, hogy szép és biztató remények ne ébredjenek szívében; lehetetlen, hogy külső terjedelemben és belső erőben annak újabb sikereit ne óhajtáná lelkében! — És nekünk, a mikor megbízatásunkat alapszabályszerűleg ismét a közgyűlés kezébe tesszük le, — lehetetlen arra nem gondolnunk, hogy a szeretet munkáját végző emez egyesület minden tagja közelebb jutott a szeretet Krisztusához, s hallja, mint egy a beigazolt szavakat hangzani: „Arról ismernek meg titeket, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást igazán és őszintén szeréteitek”! . . .

Ez a munkás szeretet, mely vallásunk ellenállhatatlanul hódító erejének, s krisztusi tiszta evangéliumot, lelki szabadságot, haladást és világosságot terjesztő egyházunknak talpkövet képezi, azon jó lelkek által, kik tudják és érzik hogy a szeretet cselekedetei nélküli kit meghalt önmagában: felkereste a szegényt, a beteget és a nyo-

moruságban szenvedőt, s azoknak „kik sötétségben ültek” hirdette az Ur kedves esztendejét, hogy járjanak, halljanak, lássanak, tisztuljanak és viszont szeretetre ébredjenek a mindezeket eszközölő örök szeretet iránt!

És ebben „személyválogatás” nem volt; a társadalom jótékony elemeit, — melyek a széttagoltság miatt legtöbbször minden jóakarattal is sikert és kézzelfogható, s szemmel látható eredményeket felmutatni képtelenek, — egyesítette; — az arra utaltakat pedig — a keresztény szereteten kívül minden mellétekintetet félretéve, — egyformán és szükségük szerint — erejéhez mérten segélyezte, tudva azt, hogy: „nincsen se zsidó, se görög, — se szabados, se szolga, hanem mindnyájan testvérek vagyunk a Jézus Krisztusban!”

Egyesületünket eljárásában nem az utczára és piacra vitt szegénység felsegélyezése, mint inkább azon rejtegetett és falak között emésztő nyomor enyhítése vezette, mely azokat borította a nélkülözés keserű vizeivel, akik hajdan jobb napokat láttak s azok emléke még kinzó helyzetükben is visszatartja őket attól, hogy kezüket nyilvánosan adományért kinyujtsák és ajkaikat kérésre megnyissák, — de akik azt, amit úgy nyujtunk nekik, hogy „nem tudja bal kezünk, hogy mit cselekszik a jobb” — hálásan és gyak-

választói jogot elvileg épen olyan korlátoztá tettem, mint amilyen a mai; csak a korlátok tagabbak és a fölírásuk egy jámbor kibuvó. Ma, mikor Magyarországon még milliók nem tudnak sem írni, sem olvasni, ma a titkos szavazás annyi volna, mint népünk nagy részét kiszolgáltatni a csalóknak. És éppen a nemzetiségiek éreznék meg a titkos szavazási módnak azt a hatását, mely az általános választói jognak minden elvi szépségét egyszerre csúfá tenné. Érthető tehát, ha a nemzetiségiek az írás-olvasás korlátja nélküli általános választói jogot követelik.

Most pedig mindenekelőtt legyünk tisztában azzal, hogy „általános“ választói jog nincs, nem lehet és nem is lesz soha. Az ilyen hangzatos jelszó nem más, mint a nagytömeg megtévesztésére a levegőbe dobott üres frazis. Hiszen „általános“ választói jog annyit tenne, hogy mindenki választ. Ez pedig képtelenség. A gyermekek, a szabadságvesztésre elítéltek, az elmebeteg és még sok mások soha sem fognak választói joggal bírni. De a nők választói joga is még a nagyon messze jövőben megvalósuló eszmék közé tartozik. Mihelyt pedig olyan nagy a kirekesztettek száma, akkor azt a jogot, ahol t. i. többen vannak a kirekesztettek mint a jogosítottak, általánosnak mondani nem lehet.

Azokban annyi kétségtelen, hogy a választói jog kiterjesztésére nálunk nagy szükség van. Társadalmunk, egész művelődésünk nagyot haladott azóta, hogy mai választási törvényünk életbe lépett. Szemünk előtt fejlődött ki a magyar munkásosztály, mely méltán kívánhat befolyást a haza sorsának intézésébe. Ezzel a multban elég jónak bizonyult rendszerrel azonban nem tanácsos azonnal és teljesen szakítani. Elég egyelőre a szükséges tagításokat eszközölni rajta. De erről majd a legközelebbi számban.

B. J.

ran könnyekkel megköszönni készek és képesek. Örömmel konstatáljuk, hogy különösen most — működésünk 3-ik esztendejében segélyezettünk 80%-a ilyen!

Eljárásunkban egyik főelvünk az volt, hogy „egymásnak terhet viseljük, de a lehetőleg senkinek terhére ne legyünk!“ A szeretet munkája is terhessé és unottá válik, ha anyagi alapjainak felkutatásában nehezen viselhető terheket rakuuk a segíteni akarók vállaira. A zuglódással nyújtott alalmazna az élvező lelkiismeretére nehezedik! A készséggel nyújtott fillér, vagy kenyérfalat nyomán áldás fakad! Ezért volt az az elvünk, hogy ne terheljük senkit, s a mennyit közönségünk nyújt egyesületünk számára anyagiakban; a lehetőleg egyesületünk is nyújtson annyi értéket, támogató közönségünknek ugyiszólva pénzadózat nélkül megszerezhető lelki és szellemi élvezetekben! És így van ez jól! Nem lehet terheire terhet rakni, és lelki ügyekben mindig csak anyagi haszonra spekulálni.

Egyik másik irányban ez eljárás módjában talán lehet még itt-ott némi bírálni és javítani való, de azt a számadás eme pillanatában jóleső önértékeléssel konstatálhatjuk, hogy egyesületünk szép hivatását már az első ciklusban is derekasan teljesítette; hogy létjogosultsága van, — és így jövőjének is lennie kell!

Szemle.

A bank-bizottság függetlenségi párti tagjai f. hó 26-án a képviselőházban értekezletet tartottak.

Az értekezlet folyamán felkérték gróf Batthyány Tivadar elnököt, hogy keresse fel a Házbau Wekerle miniszterelnököt és kérdezze meg, hogy a kormánynak mi a nézete az önálló bankra vonatkozólag? Így olvassuk a kolozsvári Ellenzék márczius 26. számában.

Batthyány a kérdésnek eleget is tett és több mintegy félórát tanácskozott a miniszterelnökkel. A tanácskozás után visszament az értekezletre és közölte Wekerle üzenetét. De hogy ez mit tartalmazott, erről egyetlen szó sem szivárgott ki. Ugy látszik, az értekezlet tagjai titoktartást fogadtak. A miniszterelnök bizonyosan megüzente, hogy mi legyen a függetleneknek a bankkérdésben a legújabb véleménye.

Törvényhatósági közgyűlés.

Alsó-Fehér vármegye törvényhatósága f. hó 28-án közgyűlést tartott br. Kemény Árpád főispán elnöke alatt.

A törvényhatósági bizottsági tagválasztás, a megsemmisített borbándi és a felebezés alatt álló vizaknai kivételével, tudomásul vétetett.

Az 1908. évi befolyó közigazgatási és árvapénzekből 100,000 korona, a Gazdasági Bank r.-t. kérelmére, az állandó választmány javaslata alapján nevszerinti szavazása szótöbbséggel ezen bankba helyeztetik.

A szolgabírák kihágási ügyekben önálló tárgyalási jogkörrel ruháztattak fel s a jelenlevők esküt is tettek.

Szász József volt alispán nyugdíjaztatván illetménye a teljes alispáni fizetés 82 %-ában, Tóth Miklós volt árvaszéki elnök nyugdíja elnöki fizetésének egészében, Simonffy Alajos volt főszolgabíró nyugdíja 64.5 %-ban, Incze Antal volt főszolgabíró nyugdíja 47.6 %-ban, Zalányi Géza volt aljegyző nyugdíja

44.8 %-ban állapított meg; a nyugdíjazott tisztviselők szolgálati érdemei elismeréssel honoráltattak.

A felszaporodott nyugdíjak fedezésére a pótdók emelése határozatván el. Dr. Maniu Gyula orsz. képviselő kért szót. Szerinte a pártpolitikai czivódások okozták, hogy munkabíró egyéneknek nyugdíjba kellett vonulniok s a nyugdíjalap a terhet az eddigi jövedelméből fedezni már nem bírja. Jobb volna, ha a vármegye, ilyen ok nélküli kiadások helyett, kulturális és humanitárius intézményeket támogatna, a mint ezt más megyékben látjuk. A román nyelven, sok ellenmondás és nagy türelmetlenség közt beszélő szónok rendreutasítást vont magára az elnök főispántól azért, mert a vármegyei közigazgatást pártoskodással vádolta.

Nagyenyed város járdakövezési szabályrendelete, a képviselő-testület határozata 44000 kor. ideiglenes kölcsön felvétele és Belházy Gyula főerdész drágasági pótleka, valamint a „Kovács Sára-árvaház“ megnyitása ügyében jóváhagyatott.

Árvaszéki elnök helyettesé Balázs Gergely, a községi számadás-vizsgáló bizottságba Horváth Pál, az épület felügyelő bizottságba id. Konez Albert, az egészségügyi bizottságba dr. Jancsó Ödön, dr. Asztalos Kálmán, dr. Farnos Árpád, a központi választmányba dr. Lengyel György és báró Bánffy Ferencz, állandó választmányba Jancsó Sándor, Tóth Miklós, dr. Asztalos Kálmán, dr. Farnos Árpád, mezőgazdasági bizottságba Bedő Sámuel, Bóra Benedek, Tunyogi János, Karakas Zsigmond, br. Bánffy Ferencz, Borsos Albert, Vincenti Miksa, br. Wesselényi Ferencz, Kiss Bálint, Vita Ödön, borellenőrző bizottságba br. Kemény Pál, br. Bánffy Ferencz, mérvizsgáló bizottságba Nagyenyedre br. Bánffy Ferencz, Tövisre Vita Ödön és Vincenti Miksa választattak meg. A tövisi járas borellenőrző bizottságba elnöké kinevezetett Kis Bálint es. és kir. kamarás; kinevezett tagok Borsos Albert választott tagok Tanczos János, Reinbold Olivér. A gyűlés az esti órákban ért véget.

Egyesületünk 1907-ben 68 alapító-, 183 rendes- és 39 pártoló-, összesen 290 tag támogatásával működött. Új tagokul a következők léptek be: Dömök Erzsébet alapító, — Kárpáti Sándorné, Dömök Ilka, Seymann Józsefné, Sombori Sándorné, Bőjthe Zsigmondné, dr. Fülöp Ferenczné, Inczédi Joksmann Ödöné, öz. br. Kemény Istvánné, Fejes Áronné, Karleusa Fülöpné, Zink Jenőné, Brunner Béláné, Debreczeni Gyözőné, Sebestyén Ferenczné és Dedinszky Károlyné rendes; — ifj. Gráf Jánosné, Uray László és Brunner Béla pártoló.

A tagok közül elhaltak: öz. Zeyk Miklósné és Benedek Gábor alapító tagok.

Eltávoztak: Török Györgyné, Fejér Pálné, Mészáros Gyuláné, öz. Bornemisza Károlyné, Gyórfi Bereczki Lászlóné, Sallak Róza, id. Melász Jánosné, Mike Istvánné, Zink Jenőné rendes — és András Károlyné pártoló tag.

Kiléptek a rendes tagok sorából a 3 évi kötelezettség lejártával: öz. id. Hegedüs Lajosné, öz. Hegedüs Lajosné, Zsákó Andorné, Vas Ferenczné, Székely Ferenczné, Kádár Jánosné. — A pártoló tagok közül: Ludvig Kata, Fonyó Józsefné, Csiki Istvánné, ifj. Gerendi Gusztávné és Lázár József.

Matinét tartottunk nov. 24-én és decz. 15-én 107 kor. 38 fillér, — szini előadást

junius 1-én és 9-én 448 kor. 39 fill., összesen 577 kor. 89 fillér tiszta jövedelemmel.

Ezeket szerepelni és közreműködni egy vagy több alkalommal szívesek voltak: Berde Amália, Hegedüs Mariska, Winkler Lia, br. Bánffy Marianne, Balla Béláné, Csiky Istvánné urnók, — Inczédi Joksmann Ödön, Felméri Sándor, Incze Miklós, Csaplár Aladár, Bakcsj Sándor, Aszlányi Andor, Benkő Ferencz, Kristóf Béla, Kovács János, Rieth Mihály, Veres István, ifj. Uray László, Benedek Ernő, Váro Ferencz, Lázár István és Szeidl József. — A nagyenyedi daloskör — Veres Gábor, — és az iparos Önképzőkör énekkara — Felméri Sándor vezetésével.

Anyagi erőnk — a drágaság és megnehezült viszonyok dacára is kielégítő volt hivatásunk teljesítésére. Az alapítványok kamatain és a tagdíjakon kívül igen nagy összegben folytak be önkénytes adományok is. És jól eső érzéssel mondhatjuk el, hogy az adakozó jó lelkek most működésünk 3-ik évében oly bő mértékben hozták meg önkéntes — és így kétszeresen dicsérendő áldozataikat — a minő megnyilatkozást e részben még a megalakulás évében sem tapasztaltunk s ez nyújtja legvilágosabb bizonyítékát annak, hogy egyesületünk népszerű, kedvelt s arra feltétlenül szükség van és biztató, szép jövő várakozik!

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Bimbóhullás** Egy kedves lánykát, szülőinek szemefényét, hervasztott el a halál hideg szele f. hó-25 dikén. Zayzon János kollégiumi vallástanáár és neje gyászolják az elhunytban szeretett gyermeküket. Temetése f. hó 28-dikán délelőtt folyt le. A mélyen sujtott szülők fogadják részvétünket.

— **Meghalt** egy szorgalmas, okos kis fiú, szülőinek és tanulóitársainak a kedvence, a 11 éves Ravay Józsa. Szegény gyerek három heti nehéz betegség után hunyta le szemét örökre f. hó 25-én szülői és tanulóitársai nagy bánattal. Pénteken délután temették el, a sírjánál a gyakorlati iskola tanítója s egyik osztálytársa bucsúztak el a szegény kis Jósikától.

— **A ozéllövő-egyesület** megalakítására kibocsátott íveket már több mint 250-en irták alá. Az ívek aláírói f. hó márcz. 22-én a vármegyeház kis üléstermében népes értekezletet tartottak, melyen Hollós István p. ú. titkár lelkesítő, szép beszéde után megválasztották a szervező és előkészítő bizottság tagjait. Egyhangulag megválasztották: Anderlik Ignác, dr. Asztalos Kálmán, báró Bánffy Ferencz, Barbul László, Belházy Gyula, Fogarasi Albert, Fogarasi Béla, dr. Garda Kálmán, Hollós István, Horváth Viktor (erdész), Kerekes Károly, Király Ferencz, Kovács János, László János, dr. Lengyel György, Sándor Ignác, Sándor Jenő, Spangenberg Gyula, Székely János, Székely Ödön, Székelyhid József, Tulogy Zoltán, dr. Varró László és Weiner Sándor. Felhívjuk a bizottság tagjait, hogy folyó hó márcz. 29-én d. u. fel 3 órakor a vármegyeház kis üléstermében megtartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek. Végül tudomására hozzuk polgártársainknak, hogy a napokban még több aláírási ív fog szétosztani, hogy még mindazok, akik eddig ilyen ívhez bármilyen okból hozzá nem juthattak, aláírassák.

— **A „Nagyenyedi Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet”** ma vasárnap

Adományozni szivesek voltak: Zeyk Dániel, Karoly és Kálmán 100 kor., br. Kemény Árpád egy izben 25. — más izben 50 kor., — br. Kemény Árpád és neje 50 kor. és 100 veka burgonya 100 kor. értékben; — Balla Béláné 76 kgr. hus 91 kor. 20 fillér értékben; Novák István 3 kor., özv. Müller Mihályné 20 kor., Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank 50 kor., A Nagyenyedi Kisegítő 100 kor., Tóth Miklós 5 kor., Felméri Sándor 6 kor., gr. Toroczky Miklósné 4 kor., Az iparos önképzőkör egy estélyi jövedelméből 50 kor. 30 fill., a kereskedők és iparos ifjak egy bál jövedelméből 238 kor. 60 fill., br. Zeyk Józsefné 2 kor. 50 fill., a kollégiumi jószágigazgatóság dr. Szaniszló utján 10 kor., egy gyermek színház jövedelméből 2 kor., Tángel József 25 kor., Bőjthe Kálmán 5 kor., Bedő Dénes 1 kor., Gáspár János 20 kor., Papp Jánosné 10 kor. Az önkéntes adományok összege az elmúlt évben 1038 kor. 60 fillér.

Állandó segélyezésben 76—80 szegény család részesült. — E mellett látogattuk a betegeket és mindennemű szükségben levőket és segélyeztünk minden hozzánk forduló szűkölködőt megfelelően.

Kiosztottunk: 2374 kgr. kenyert, 592 kor.

delután 3 órakor a városháza disztermében tartja második közgyűlését. A meghívó már jó előre közöltetett, azonban még ez uton is felhívjuk az érdeklődők figyelmét. Ezen közgyűlésen nemcsak az évi eredmény száraz ismertetése adatik elő, hanem a szövetkezeti eszme mai fontossága is ismertetés tárgya lesz. Különös érdekességet kölcsonöz ezen gyűlésnek még azon körülmény, hogy a helybeli Könyvnyomda és Papíráruhágyár által előállított izléses üzletrészek is ott fognak kiosztásra kerülni.

— **Párba.** Pfeffer m. kir. banya főbiztos és Draia Miklós városi tanácsos f. év márcz. hó 22-én kardbárbaft vívtak, mely Pfeffer Aladár megsebesülésével végződött. A párba oka összeszólalkozás volt.

— **Marosujvári hírek.** Ciccimarra Richard szódagyári társigazgató a részvenytársaság aüssigi központjába vezetőigazgatóvá neveztetvén ki, családjával együtt legközelebb véglegesen eltávozik Marosujvárról. — Nehéz János alsófehérvármegyei tanfelügyelő iskolalátogatás czéljából több napig Marosujváron időzött. A tanfelügyelő az iskolában tapasztaltak felett teljes megelégedését nyilváníttotta. Jovián Antal igazgató-tanítónak a vallás és közoktatásügyi miniszter a magyar nyelv sikeres oktatásáért 100 korona jutalmat utalványozott. — A marosujvári csendőrség Vadas Gyula munkásnál nagyobb minőségű dinamitot talált, melyet illető állítólag egy petrosényi munkástól kapott. A csendőrség a dinamitot lefoglalta és az ügyben megindította a nyomozatot. — A marosujvári polgári olvasóköri folyó hó 22-én felolvasást tartott dr. Ambrus Pál járási körorvos a fertőző betegségekről és azok ellen való védekezésről; nagy közönség hallgatta meg az igazán tanulságos felolvasást.

— **Pályázat tanítók részére.** Az E. M. K. E. igazgató választmánya pályázatot hirdet egy 200, s több 100 és 50 koronás (Gyertyáuffy, Emke, Jókai és Budapesti Nemzeti Kaszinói) néptanítói jutalomra, melyek az egyesület folyó évi június hó 8-án Marosujvárt tartandó XXIV-ik évi rendes közgyűlésen fognak kiosztani. Pályázati határ-

22 fill. értékben; 76 kgr. hust, 91 kor. 20 fill. értékben; — 100 veka burgonyát, 100 kor. értékben; tejet, 79 kor. 88 fill. értékben; vallás-erkölcsi tartalmu jutalomkönyvet a polgári leányiskolában 48 kor. értékben; — a meglátogatott betegeknek és szegényeknek kiadtunk 155 kor. 40 fill. pénzeget.

Az összes segélyezés pénzürtéke: 1066 kor. 69. fillért tesz.

Bevételünk a tókek áthozatalával együtt: 8642 kor. 54 fillér; — évi kiadásunk; 1471 kor. 88 fill., — pénzübeli összes vagyoni állapotunk 1907. év végen: 7170 kor. 66 fillér. A pénzüári állapotot részletesen a pénzüárvizsgáló bizottság jelentése fogja ismertetni.

Ime mélyen tisztelt közgyűlés, ez az elmúlt esztendő képe! — Ezelőtt három évvel egy darabka kovászt vetettünk a teknőbe és kicsi mustármagot a jól termő földbe.

És most már nagy örömmel gyönyörködik lelkünk a szépen átkeszített tésztaban, s a kinőtt terebélyes faban, melyek az éhezőknek tápláló kenyert, s az eltikkadt és elfáradott szenvedőknek enyhítő árnyéket biztosítanak.

Az egyetértés és szeretet eszközölte ezt, — mert az egyetértés: erő; — a szeretet pedig: áldás!

idő: folyó évi április hó 15-ike bezárólag, Feltétel: a magyarság érdekében nemzetileg veszélyeztetett erdélyi vidéken való minél hosszabb és eredményesebb népnevelői (tanügyi és társadalmi) működés, okmányokkal és ajánlatokkal igazolva. Különösen kiténtendő: a működési helyen kívül a megye, összes szolgálati idő, családi állapot, (gyermek száma és kora), valamint a népiszkolai internátusok közül netáni érdemesülés. A ki az Eötvös-alap tagja s évi tagdíját már legalább 10 izben beszolgáltatta, vagy 40 korona tagsági díjat befizetett, avagy 5 koronás részjegyet teljesen törlesztette, erre külön igazolványt csatoljon, miután egyik díj az Eötvös-alappal egyetértőleg osztatik meg. A helyegtelen pályázatok Kolozsvárra az „Emke”re címzendők.

— **A nagyenyedi ref. tanítóképző tornaköre** márcz. 21-én saját pénzüára és a kirándulási alap javára nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében remekül sikerült estélyt rendezett. A babér nagyobb része Székely János tornatanárt illeti, de föltétlen elismerést érdemelnek az ügyes és képzett tornászok is. Az estély tiszta jövedelme 200 korona és 10 fillér. Felülfizetésekkel mozdították elő az estély sikerét: Gáspár János orszgy. képviselő 10 kor., Fejes Áron ig. tanár 10 kor., Horváth Pál 4 kor., Nehéz János 4 kor., Kondor János 3.50 fill., Kárpáthy Sándor 2.50 fill., Ángyel József, Bálint János, Bedő Dénes, Hegedűs Zsigmond, Kánya Albert, Dr. Müller Jenő, Pap Aurél, Solymosi Balint, Tóth Sámuel, Szilágyi Farkas 2—2 kor., Gálffy János, Incze István, Molnár Gyula, Sechler Tamás 1.50—1.50 fill., Csaplár Aladár, Földes Ede, Incze Lajosné, Kiss Elek, Málnássy Károly, özv. Molnár Jánosné, Nagy Lajos, Pallós István, Szöllősi Jánosné, Vásárhelyi Lajos, Veress Gábor, Zathureczky Béla 1—1 kor., Bartha Károlyné, Székelyhidi Matild, Szilágyi Miklós, Kinda György és Nagy Tamás 50—50 fillért. Jutalomra adott Dr. Asztalos Kálmán 10 koronát, melyet Csinády István jeles tornász nyert el. Nyertesek lettek még: Kacsó Dénes 8 kor., Ravasz Endre 6 kor., Dészik Károly, Székely Sándor, Bojta György, Bartha Károly és Zalányi György 2—2 koronával. Fogadják a nemes adakozók az ifjúságnak halás köszönetét.

— **Nyilvános nyugtázás.** A „Nagyenyedi Kossuth Lajos Asztaltársaság” folyó hó 22-én tartott műsoros estélyén felülfizetni szivesek voltak: Gáspár János 20 kor., dr. Asztalos Kálmán 5.40 kor., Molnár Károly 5.40 kor., özv. Garda Józsefné, Balla Béla, Benedek Sámuel, Tángel József 5—5 kor., dr. Jeney Elek, Wild Tamás 4—4 kor., Bálint János, Harmath Miklós 2.40—2.40 kor., Bedő Dénes, Hegyi János, Horváth Pál Nagy Dániel, Óvó bácsi, Szathmáry Jenő 2—2 kor., Toronyi Gyuláné, ifj. Bisztricsány Lajos, Horváth Viktor 1.80—1.80 kor., dr. Farnos Dezső 1.40 kor., Br. Bánffy Kazimir Bartha Zsigmond, Bisztricsány F. Pál, Finua Béla, Kárpáti Sándor, Molnár Gyula 1.20—1.20 kor., Bedő Károly, Belházy Gyula, Borbély Gyula, Kunsch Antal 1—1 kor., özv. Mátyás Sándorné 90 fill., Felméri Sándorné, dr. Farnos Árpád, Mátyás Lajos, Papp János 80—80 fill., Nagy Lajosné 60 fill., Horvát József, Szöllősy Ferenczné, Tulogy Zoltán, N N, N N, N N, N N, N N, N N, N N, N N, 40—40 fill. A felülfizetések összege 102 kor. 50 fill. A felülfizetőknek ez uton is köszönetet mond a rendezőség nevében az elnökség.

— **Elszámolás és köszönet.** Az 1908.

márczius hó 7-én tartott „Diák-estély” pénztári eredménye: bevétel 448.50 kor., kiadás 325.18 kor., tiszta jövedelem most 123.32 kor., de ezen összeghez fog járulni még a rendező-bizottság tagjaitól fizetendő még mintegy 30 korona, mely összeg a tiszta jövedelemhez csatolva a „Bethlen Gábor szobor” javára fordítatik. A „Diák-estélyen” felülfizettek, a kiknek is ezért halás köszönetet mondunk, a következők: Kovács József gyógyszerész 15 korona, id. Graef János, Tangel József, Lengyel György 10—10 korona, Bartha Zsigmond 9 korona, Fejes Áron 8 korona, dr. Farnos Árpád 6 korona, br. Bánffy Kázmír, Bogdán Géza, dr. Asztalos Kálmán, Zöld József, Benedek Sámuelné, Balla Béla 5—5 korona, Nagy József 4 korona, Irsay József, Bereczky Miksa, özv. Nagy Andorné, dr. Jeney Elek, dr. Simon György, Zayzon János, Földes Ede, Keresztes Nagy Imre 3—3 korona, Török Bertalané, Dózsa Emil, Bathori Gyula, Imre József, Nagy Dániel vendéglős, Folyovics József, Szilágyi Farkas 2—2 korona, Bányai Elemér, Tóbiás János IV. oszt. t., dr. Farnos Dezső tanár, br. Kemény Ödön, Szócs Mihály, Jakab Karolyné, Fekete Karolyné 1—1 korona, N. N., N. N., 50—50 fillér, Felmeri Sándor 2 korona. Összesen 150 korona és 50 fillér. Málnási Sándor ellenőr, Fogarasi Pál ellenőr, Deák Sándor pénztáros.

— Az Első Alföldi Cognagyár részvénytársaság és szeszfinomítógár Kecskemeten; budapesti központi irodájának (V., Mérleg-utca 11. szám) heti üzleti jelentése.

Mai zárlatárak Budapesten:
 Nagyban. Kiosnyben.
 Finomított szesz adózva 168.— 173.—
 Finomított szesz adózatlan 69.— 74.—

Élesztőszesz adózva	—.—	—.—
Élesztőszesz adózatlan	—.—	—.—
Nyers szesz adózva	166.—	169.—
Nyers szesz adózatlan	67.—	70.—
Denaturált szesz ingyen hordóval és fuvarmegterítéssel	58.—	60.—

Felelős szerkesztő:
 Dr. MÜLLER JENŐ.

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsió azonnal használható. A SCOTT-féle Emulsió erőt és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek. A

SCOTT-féle Emulsió

specifikus megbízható szer mindennemű tüdőbaj ellen és nemcsak biztos szer, hanem a legelső is. Nagyfokú gyógyító- és táp-ereje annak tulajdonítható, hogy előállításához a legfinomabb, legtisztább és leghatásosabb anyagokat veszik, melyek egyáltalán beszerezhetők, továbbá azon tulajdonságának, hogy az eredeti felülmulhatatlan SCOTT-féle előállítási mód folytán nemcsak ízletes, hanem rendkívül könnyen emészthető is.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

— Özv. dr. Ötves Geróné, budapesti zenekonzervatóriumi tanárnő, f. év május 1-én szülővárosában Nagynyedre magán zongoraiskolát nyit.

FOGORVOS
PERL JÓZSEF
 American Dentist
 e napokban Nagynyedre érkezett.

NOXIN

A LEGJOBB CIPŐ-KRÉM

NOXIN

Szabadalmazott KULCSAL.

Minden jobb üzletben kapható.
 HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.

LEOPOLD GYULA

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan: **Garvens-szivattyut**

Garvens-művek, WIEN XX/2.

Levelezés magyarul és németül. Árjegységek ingyen és bérmentve.

TYUKSZEMHALÁL

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sóborszesz az

ERŐ SÓBORSZESZ

ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a KOSMOS vegyszert és kémiai laboratórium. GYÖR, BAROSS-UT.

Caemego-konzervek

BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttek, lekvár, szörpök, gombák, hús- és fűszerek, konzervek, nemis horvátokai, legújabb minőségben szállít.

BÉLHURUT

(hasmenés), gromorgóca legjobb gyógyászati BARTA-féle fekete áfonya-keverék, kapható gyógyszerárakban. 6 üveg 5 K-ért bérmentve szállít.

Felkai Konzervgyár, Barta József
 Felka (Borsod-Abaúj). — Kérjen árjegyséket!

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.

Kis üveg ára 320 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárakban. Postán küldi: KOBONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHEK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI

fényképezési és festészeti műtermében

BUDAPEST, VII., RÁKÓCI-ÚT 30.

készülnek csak elsőrendű művészeti kivitelben fényképnagyítások, aquarell- és olajfestmények. Másolások selyemre, bársonyra, fára, elefántcsontra stb. Bross, függelék, tü stb. apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sírkövekre stb. Miről küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK

allegelőkeletesebb emésztőpor

Doboza 2 kor.

Postai szállítást a „FERER GALAMB” gyógyszerárak BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93 Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Meglepető haladás!

FICHTENIN

a legújabb, szabadalmazott vértisztító szer, mely mindenfajta fertőzést a lakásban és úgy, mint mindennemű hernyós, vérszívó levetéleket és egyéb kár- és veszélyes kártevő állatkákat és azokat pestét azonnal megöli.

Legmegbízhatóbb védtőzer anyag és darabja ellen. Hamarabb utasítás szerint való eljárás mellett biztosítjuk a teljes gyógyulást.

Vendéghelyviselőik Magyarország részére: **DIAMANT és VADAS** Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY

szerencsése páratlan!

Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA

6 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 1.20

Dr. KOVÁCS gyógytára Budapest, Gyár-utca 17. „Foltelt-étkek” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal

Beretvás - MIGRAIN-pasztillát, mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet. Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

1 doboz 1 kor. 20 fillér. Fővárosi BERETVÁS TAMÁS KISPEST, KISPESTI részleg. Ingyen postai szállítás 3 doboz rendelésnél.

PÁRIS SZÁLLODA

Szálloda: Simon Pál Budapest, VI., Váci-körút 28. sz. 100 szoba 9-20 K-ig feljebb, kényelmes, világos és villanyvilágítású egyéni fürdők, kávéház, étterem, Vilamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és halók felé.

BOGDÁNY S.

fővárosi sorsjegyiroda t. l. nál BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 20.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz. Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.

homopátiail rendelő-intézet

Idélt betegségeiben szenvedők számára Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER

szőrmeszerű előrukkant és az egész világon bi vannak terjedve. Első és legnagyobb motyókár ellen védő rész. t. t. t. t. t.

Márer és Weiszberger
tővisi fakereskedő ezég ajánl
„Hungária“ és Bóhn-féle
szabadalmazott
dupla átfedő cserepeket.
A tővisi raktárban bármikor kapható.
56 1-

Nagyenyeden keresünk
3 szobás lakást
konyha, kamra stb. bérbevenni.
Ajánlatok küldendők
Márer és Weiszberger
ezéghez Tővis.
57 2-2

Jó
étvágyat
kap. ha a
KAISER-FÉLE
Fodormenta-Kamarellát
használja.
Orvosilag kipróbálva és ajánlva.
Nélkülözhetetlen emésztési zavaroknál,
étvágytalanság, gyomorfájás stb. esetén.
Frissítő és élesztő hatású.
Doboz 20 és 40 fillér.
Schieszl Károly gyógyszerésznél.
228 8-10

A helyi ipar diadala!

Dobozárukat,
könyvnyomdai, litografiai,
dombornyomású s egyéb papir-
nemű munkákat, melyeket a
Nagyenyedi Könyvnyomda
és Papírárugyár R.-T.
készít nagy versenyképesség-
gel, szép és ízletes kivitelben,
a pécsi országos kiállításon
aranyéremmel tüntették ki.

FISCHER és TÁRSAI
faiskolák és szőlőoltvány telepek
Nagyenyed
nemcsak kifogástalan
facsemetéket
hanem legjobb minőségű fajtisza
szőlőoltványokat
is szállítanak. Árjegyzék kívánatra bérmentve.
Talajvegyelemzéseket ingyen eszközölnek.

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás
ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Egger
mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják s kitünő ízűek.
Doboz 1 kor. és 2 korona.
Próba doboz 50 fillér.

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Fő- és szétküldési raktár:
„Nádor“ gyógyszer-tár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

Nagyenyeden kapható: U. Kovács József Bethlen Gábor gyógyszer-tárban.
Novák István Arany csillag gyógyszer-tárban.

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógy yított
189 26-26

NAGYENYED VÁROS KÖZÖNSÉGE
150 33-52
GŐZ, KÁD ÉS KŐ (MEDENCZE) FÜRDŐJE

Vasút-utca 4. Vasút-utca 4.

Gőzfürdő.
Fürdőidő:
Férfiaknak: szerda,
csütörtök, szombat és
vasárnap reggel 6 órá-
tól délután 2 óráig.
Nőknek: kedden és
pénteken reggel 6 órá-
tól esti 6 óráig.
Árak:
Felnőtteknek . . . 1.20 kor.
Tanulóknak . . . 1.- kor.
Szülővel fürdő 12 éven aluli
gyermek után fejenként 50
fillér fizetendő.

Kádfürdő.
Fürdőidő:
Az év mindenik szakában, a hét
minden napján (hétfő kivételével)
nők és férfiak reggeli 6 órától esti
6 óráig fürdhetnek.
Árak:
Az 1 2 3 4 5 6
számu kádakban
Felnőtteknek 1.20 k. 1.40 2.-
Tanulóknak 1.- k. K. K.
Szülőjükkel együtt für-
dő gyermeknek a 50 f. *)
*) Ezen díjért a szülőn kívül még
három (12 évesnél kisebb) gyer-
mek is fürdhetnek.

Kő (medencze) fürdő
Fürdőidő:
Férfiaknak: szerda,
szombat, vasárnap reg-
gel 6 órától este 6 óráig
és csütörtökön délután
2 órától esti 6 óráig.
Nőknek: Kedd s pén-
tek reggel 6 órától este
6 óráig és csütörtökön
reggel 6 órától délután
2 óráig.
Árak:
Mindenkinek, mindennap
25 fillér.

Modern és kényelmes berendezésű gőzkamra; tükör- és hűtő-medenczék; fényes
berendezésű pihenő; massage, tyukszemvágó és fodrász; emelt és súlyezett
porcellán-kádak; hideg és meleg, felső- és alsóvezetésű út- és permetező-zuhanyok.
A fürdő a város központján minden időjárás mellett gyalog is könnyen megközelíthető.
Gőz- vagy kádfürdőre előre megváltott 30 drb jegy ára 36 kor. helyett, 30 kor.

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN, Tövis-utca 19.

Elvállalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanyosengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását a gyári árban való újonnan beszerzését, végre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan acélfejű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kívánság szerint átalakítok.

Szakmámba vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálok Beoces pártfogást kér

26-104

kiváló tisztelettel
HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye

<h3>Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t.</h3> <p>Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.</p>	
<p>Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire.</p> <p>Vásárol és elad értékpapírokat.</p> <p>Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.</p> <p>Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.</p> <p>Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíttat le.</p> <p>Allandó betétet 5% kamattalab mellett fogad el.</p>	<p>Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.</p>
<p>Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12-ig, d. u. 3—4-ig.</p>	

Egyedüli legolcsóbb bevásárlási forrás!

Lányi Lajos

női és férfi divat-üzlete
NAGYENYEDEN.

Értesítem a t. vevőközönséget, hogy őszi és téli bevásárlási utamról hazaérkeztem. Raktáramon vannak a legszebb és legújabb női divat kelmék, u. m. flanelok, secheviottok, angol szövetek, delének és minden minőségű barkhettek. Bluz újdonságok. Női, férfi és gyermekezipőkben az országghírű Vácsi Kobrak-gyárnak egyedüli taktára. Nagy választéku hazai gyártmányú vászonárúk és fehéreneműk, kalapok, kesztyűk, harisnyák, flaneltakarók, paplanok és matrácok.

Allandó nagy választék női ruhadiszekben, selymek és bélésarukban. Gyászruha kelmékben meglepő választék.

Temetkezési ezlkkek, sirkoszoruk stb. feltűnő olcsó árakban szerezhetők be.

Tanuló ifjuság részére szükséges árúk nagy választékban.

!!A legszolidabb és legpontosabb kiszolgálás!!

Óriási választék!

Üzletfelosztás miatt

Iparhatóságilag engedélyezett

végeladás.

A n. é. közönség tudomására hozom, hogy a **Várépület 8. szám alatti női és férfi divat, vászon s fehérenemű üzletben az üzlet teljes felosztása miatt iparhatóságilag engedélyezett**

végeladást

rendezek, mely alkalmából az egész áruraktáramat **gyári áron alul 25%-al olcsóbban fogom kiárúsítani.**

Az idő rövidsége folytán saját érdekében mindenkinek ajánlom a gyors látogatást, míg raktáram nincs kiválogatva.

Mély tisztelettel

Weinberger Miksa,

8 1- vászon, fehérenemű és divatáruháza, Fötér, Várépület 8.

Iparhatóságilag engedélyezett végeladás

Csak rövid ideig

Ritka előnyös alkalom

Kitünő minőségű és legnagyobb szilárdságu

Portland- és Román-Cement

nagyban és kicsinyben olcsó áron kapható:

Klemm Pálnál Nagyenyed Szentkirály-utca 128. sz.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.